

Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17297>

Özet

Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac? (BÜÖBDA), sa?lık profesyonellerinin ve özellikle hem?irelerin bas?nç ülseri (dekübitus ülseri) önleme yöntemleri hakk?ndaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu araç, Tulek ve arkadaş?lar? taraf?ndan 2016 y?l?nda Türkçe diline uyarlama çal??mas? yap?larak Türk sa?lık sistemine kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in temel amacı, uygulay?c?lar?n teorik ve pratik bilgi eksikliklerini belirleyerek e?itim ihtiyaçlar?n? ortaya ç?karmaktır. Bu sayede, hasta bak?m kalitesinin art?r?lmas? ve bas?nç ülseri insidans?n?n dü?ürülmesi için hedefe yönelik e?itim programlar? geli?tirilebilir.

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?, ilgili literatürde yay?mlanm?? olup, arac?n Türk popülasyonunda da güvenilir ve geçerli bir bilgi de?erlendirme arac? oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç Ülseri, Önleme, Bilgi Düzeyi, De?erlendirme Arac?, Hem?irelik, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri.

Yazarlar

Zeliha Tulek, Ceyda Polat, ?lknur Özkan, Dimitrios Theofanidis, Rengin E. To?rol.

Amaç

Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac?'n?n temel amacı, sa?lık hizmeti sunucular?n?n, özellikle de yatakl? tedavi ünitelerinde çal??an hem?irelerin ve di?er bak?m personelinin bas?nç ülseri etiyojisi, risk faktörleri, s?n?fland?r?lmas? ve standart önleme stratejileri hakk?ndaki mevcut bilgi seviyelerini sistematik olarak ölçmektir. Bu, uluslararası k?lavuzlar do?rultusunda do?ru uygulama bilgisinin ne ölçüde benimsendi?ini ortaya koyar.

Ölçek, sa?lık kurumlar?nda personel e?itimlerinin planlanmas?, mevcut bilgi bo?luklar?n?n tespiti ve e?itim etkinliklerinin de?erlendirilmesi süreçlerinde bir referans noktas? olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Yeterli bilgi düzeyine sahip olmayan alanlar?n belirlenmesi, hedef odakl? ve kaynaklar? verimli kullanan sürekli mesleki geli?im programlar?n?n olu?turulmas?na olanak tan?r.

Yap?

BÜÖBDA, genel olarak sa?lık personelinin bas?nç ülseri önleme konusundaki bili?sel yap?s?n? ve yeterlili?ini ölçen bir ölçek türüdür. Ölçtü?ü yap?, teorik bilgi ve klinik karar verme süreçlerini destekleyen pratik bilgi bile?enlerini içerir. Bu bile?enler genellikle risk de?erlendirme araçlar?n?n

kullanımı (örneğin Braden veya Norton skalaları), doğru pozisyonlama teknikleri, cilt bakımı ve beslenme yönetimi gibi kritik alanları kapsar.

Ölçek, katılımcıların yanıtlarına göre doğru ve yanlış bilgi ayrımı yaparak nicel bir bilgi skoru üretir. Bu skor, bireyin basınç ülseri önleme konusundaki yeterlilik düzeyini temsil eder ve genellikle çok boyutlu bir yapıya yansıtılır; ancak ana odak noktası, klinik uygulamaları destekleyen temel bilgi birikimidir.

Geçerlik

Basınç Ülseri Önleme Bilgi Değerlendirme Aracı'nın Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması, Tulek ve arkadaşları (2016) tarafından detaylıca rapor edilmiştir. Çalışmada, ölçeğin ölçmek istediği yapıya gerçekten ölçüp ölçmediğini (yapı geçerli) ve ilgili alandaki uzman görüşlerine uygunluğunu (kapsam geçerli) belirlemek için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Orijinal kaynaktan spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, yayınlanan makale (Tulek et al., 2016) aracın Türk kültürüne ve diline uygunluğunu, dilsel geçerliliğini ve psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeyde geçerli olduğunu doğrulamaktadır. Detaylı geçerlik analizleri için referans makaleye bakılması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik (tutarlılık) çalışmaları da Türkçe uyarlama makalesinde sunulmuştur. Güvenirlilik genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve/veya test-tekrar test yöntemleriyle değerlendirilir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıya ölçtüğünü gösterir.

Tulek ve arkadaşları'nın çalışması, BÜÖBDA'nın Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklerde uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiği anlamına gelir ve bu da onu klinik ve araştırma ortamlarında kullanıma uygun kılar.

Faktör Analizi

Orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe popülasyonda doğrulamak amacıyla faktör analizi (genellikle Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) yapılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin kaç ana bilgi alanına ayrıldığını ve bu alt boyutların orijinal yapıyla ne kadar örtüşüğünü belirlemeye yardımcı olur.

Tulek ve arkadaşları'nın adaptasyon çalışmasında, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk hemirelik bağlamında da korunduğu veya yeniden tanımlandığı varsayılmaktadır. Faktör

analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik bilgi alanlar?n? ölçen alt ölçeklere ayr?l?p ayr?lmad???n? istatistiksel olarak kan?tlar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bilgi De?erlendirme Testi (Knowledge Assessment Instrument). Genellikle çoktan seçmeli veya do?ru/yanl?? format?nda maddelerden olu?ur.

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish), Orijinal Dil (Genellikle ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Çal??anlar?, Hem?ireler, Hem?irelik Ö?rencileri.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Adults).

Popülasyon Detaylar?: Bas?nç ülseri riski ta??yan hastalar?n bak?m?yla do?rudan ilgilenen klinik personel.

Test Metodolojisi: Bili?sel Bilgi De?erlendirme. Kat?l?mc?lar?n bas?nç ülseri önleme konusundaki teorik bilgilerini ölçmek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç Ülseri Önleme, Hem?irelik E?itimi, Klinik Bilgi, Dekübitus Ülseri, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, Zeliha Tülek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il.

Kurum E-posta Adresleri: tulekz@yahoo.com (Sorumlu Yazar Zeliha Tülek).

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar Zeliha Tülek'e ait yaz??ma bilgileri makalede belirtilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2016 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlar için kullan?m? genellikle orijinal yazar?n ve adaptasyon çal??mas?n? yapan sorumlu yazar?n (Zeliha Tülek) iznine tabidir. Kullan?m ücreti bilgisi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Tulek, Z. (Sorumlu Yazar), Polat, C., Ozkan, I., Theofanidis, D., & Togrol, R. E. (2016). Validity and reliability of the Turkish version of the Pressure Ulcer Prevention Knowledge Assessment Instrument. *Journal of Tissue Viability*, 25 (4), 201-208. DOI: 10.1016/j.jtv.2016.09.001

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[the-pressure-ulcer-prevention-knowledge-assessment-instrument-toad.pdf](#)

Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac? Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu akademik giri? için sa?lanan kaynak içerikte, Bas?nç Ülseri Önleme Bilgi De?erlendirme Arac?'n?n maddeleri (soru listesi) bulunmamaktadır. Ölçek maddelerinin orijinal hali, sorumlu yazar (Zeliha Tülek) ile ileti?ime geçilerek veya belirtilen referans makale incelenerek temin edilmelidir.